

केरलपाठावलि:
अध्यापकपुस्तकम्
संस्कृतम्

दशमी कक्ष्या

अकादमिक-संस्कृतविद्यालयानां कृते ।

KERALA READER
TEACHER TEXT
SANSKRIT

STANDARD

X

FOR ACADEMIC AND SANSKRIT SCHOOLS

Government of Kerala
Department of General Education

2025
State Council of Educational Research and Training (SCERT),
Kerala

वार्षिकासूत्रणम्

एककम्	पाठः	मासः	कालांशः
सौरभ्यम्	वनराजिसम्पदः	जूण्	10
	क्षितिरार्द्रा भवेत्सदा	जूण्-जूलाय्	15
	केरलारामः	जूलाय्-ओगस्ट्	10
लावण्यम्	काव्यदीपशिखा	आगस्ट्	15
	सञ्जय उवाच	सेप्टम्पर्	10
नैर्मल्यम्	भुवि पूर्वं न दृश्यते	सेप्टम्पर्-ओक्टोबर्	10
	तेय्यम् - मनोरञ्जकम्	ओक्टोबर्- नवम्पर्	15
मार्दवम्	कुरु सिंहावलोकनम्	नवम्पर्-डिसम्पर्	10
	द्रष्टव्यं शास्त्रचक्षुषा	जनुवरि	15
	शिक्षानुशासनम्	फेब्रुवरि	10
	मूल्यनिर्णयम्	मार्च्	

पाठासूत्रणमातृका

पाठस्य नाम :
 दिनाङ्कः :
 अपेक्षितः समयः :
 आशयः :
 उपाशयः :
 व्यवहाररूपः :
 उद्देश्यानि/लक्ष्याणि :
 मूल्यम्/ मनोभावः :
 पठनलक्ष्याणि :
 पठनक्षमता :
 अध्ययनसामग्री :
 अपेक्षिताः उत्पापन्नाः :
 कालांशः :

प्रवर्तनपुटम्	प्रतिकरणपुटम्

प्रधानाध्यापकस्य हस्ताक्षरम्

शिक्षकस्य हस्ताक्षरम्

प्रतिफलनात्मकचिन्ता

मम निरीक्षणानि, मम प्रत्यभिज्ञाः

1

2

3

अनुवर्तमानानि प्रवर्तनानि, परिहारप्रवर्तनानि च ।

1

2

3

१ वनराजिसम्पदः

आशयः	:	प्रकृतिः ।
उपाशयः	:	काननम् ।
व्यवहाररूपम्	:	लघुकविता ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	:	वनसंरक्षणस्य प्राधान्यं जानाति ।
	:	वनसंरक्षणम् अस्माकं धर्म इति जानाति ।
मूल्यम्/मनोभावः	:	वनसंरक्षणे तात्पर्यं जनयति ।
	:	प्रकृतिसौन्दर्यं संरक्षणीयम् ।
पठनलक्ष्याणि	:	बालकवितां ताललयानुसारम् आलपति ।
	:	नूतनपदानि चित्वा अर्थं लिखति ।
	:	समस्तपदानां विग्रहवाक्यं लिखति ।
	:	सूचनानुसारम् उपन्यासं लिखति ।
	:	प्रदेशिकभाषायां परिवर्त्य लिखति ।
	:	लघुटिप्पणीं लिखति ।
	:	कवितासम्पुटं रचयति ।
पठनक्षमता	:	प्रकृतिसौन्दर्यम् आस्वदते ।
	:	आशयं स्वांशीकृत्य कविताम् आलपति ।
	:	पर्यावरणस्य संरक्षणमधिकृत्य चर्चा कृत्वा
	:	लघुटिप्पणीं रचयति ।
	:	समानाशययुक्तकवितां समाहृत्य कवितासम्पुटं निर्माति ।
कालांशः	:	दश ।

पाठस्य आमुखम्

सर्वचराचराणां निवासस्थानं भवति इयं वसुन्धरा ।
 अस्याम् अचलाः अर्णवाः सरितः अटव्यादयश्च अन्तर्भवन्ति
 । एते सर्वेऽपि चराचराणां वासव्यवस्थायाः सन्तुलनं कुर्वन्ति
 । अतः एतेषां सर्वेषामपि संरक्षणम् अस्माकं कर्तव्यं भवति ।
 एतस्य कर्तव्यस्य प्रबोधनाय सङ्कलितोऽस्ति वनराजिसम्पदः
 इति पाठः । अस्मिन् पाठभागे वनसंरक्षणस्य प्राधान्यमधिकृत्य
 पठामः।

पाठापग्रथनम्

प्रवेशकप्रवर्तनम्

अध्यापिका कक्ष्यां प्रविश्य प्राथमिककुशलप्रश्नान्तरं
 गतवर्षे नवम्यां कक्ष्यायां पठितः अन्तिमपाठः कः? , तस्मिन्
 पाठे प्रतिपादितः आशयः कः? इति काश्चन प्रश्नान् पृच्छति ।
 प्रकृति-मानवयोः मिथः स्नेहव्यक्तिरेव अत्र मुख्यतया विवृणोति
 । प्रकृतिसंरक्षणम् अस्माकं धर्मोऽस्ति । तदर्थं किं किं करणीयम्?
 प्रकृतिसंरक्षणावबोधनाय दिनान्यने कानि आचर्यन्ते अस्माभिः?
 एवम् आचर्यमाणानां प्रमुखदिनानां पट्टिकानिर्माणाय छात्रान्
 निर्दिशति । छात्राः तदनुसारं पट्टिकां निर्मान्ति । यथा-

परिस्थितिदिनं	-	जून् ५
भौमदिनं	-	एप्रिल् २२
वनदिनं	-	मार्च् २१
ओसोण्दिनं	-	सेप्टेम्बर् १६
विश्वोर्जसंरक्षणदिनं	-	डिसेम्बर् १४
मलिनीकरणनियन्त्रणदिनं	-	डिसेम्बर् ०२
मृत्संरक्षणदिनं	-	डिसेम्बर् ०५
समुद्रदिनं	-	जून् ०८

विश्वजलदिनं	-	मार्च् २२
जैववैविध्यदिनं	-	मेय् २२
पर्वतदिनं	-	डिसंब् ११
विश्वप्रकृतिदिनं	-	जूलै २८
विश्ववन्यजीविदिनं	-	मार्च् ०३
देशीयकर्षकदिनं	-	डिसंब् २३

छात्राः एवं प्रस्तुतीकुर्वन्ति । अध्यापिका क्रोडीकरोति ।

विश्ववनदिनमिदानीं सर्वत्र आचरन्ति । वनानां वनविभवानां च संरक्षणमेव दिनाचरणस्यास्य मुख्योद्देश्यम् । वनं तत्रस्थानां चराचराणां परिपालनं करोति । तथा चराचराः वनस्य संरक्षणं च । एवमन्योनसमाश्रयणं प्रकृतेः सुस्थितये अत्यन्तापेक्षितं भवति । अतः पूर्विकैः उक्तम् -

तरुणा विपिनम् विपिनेन तरुः

तरुणा विपिनेन विभाति गिरिः।

कुसुमैश्च लता लतया कुसुमं

कुसुमैर्लतया च विभाति वनम् ॥

वन-मृगयोः परस्पराश्रयत्वमधिकृत्य महाभारते च एवमुक्तम् ।

न स्यात् वनमृते व्याघ्रान्

व्याघ्राः न स्युर्ऋते वनात् ।

वनं हि रक्ष्यते व्याघ्रैः

व्याघ्रान् रक्षति काननम् ॥

एवं वनसंरक्षणस्य प्राधान्यमधिकृत्य अवबोधनाय चर्चा कृत्वा पठनप्रवर्तनं करणीयम् ।

पठनप्रवर्तनानि ।

प्रवर्तनम् - 1 बालकवितां ताललयानुसारम् आलपतु ।

पठनलक्ष्यम् ताललयानुसारम् उच्चारणस्फुटतया आलपनसामर्थ्यसम्पादनम्।
अध्यापिका स्वेच्छानुसारं कवितायाः आलपनाय छात्रान् प्रेरयति । उचितानि साहाय्यानि च करोति । स्पष्टतया ये आलपन्ति तान् अनुमोदयति च । अनन्तरम् अध्यापिका स्वयम् आलपति अथवा ऐ. सि. टि द्वारा कवितां श्रावयति । अनन्तरं ताललयानुसारं पाठभागस्य आलपनाय छात्रान् निर्दिशति । ततः सङ्घे स्थित्वा प्रथमपङ्क्तिः एकः सङ्घः, द्वितीयपङ्क्तिः अपरः सङ्घः तृतीयपङ्क्तिः अन्यसङ्घः इति क्रमेण कवितां सम्पूर्णतया तालानुसारम् आलपनाय प्रेरयति । मूल्यनिर्णयं च करोति ।
(अध्यापक-सङ्घ-वैयक्तिकरूपैः)

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

उचिततालेन आलपनीयम् ।

कवितायाः आशयं ज्ञात्वा भावानुसारम् आलपनीयम् ।

पदानाम् उच्चारणं स्फुटतया करणीयम् ।

प्रवर्तनम् - 2 कवितां पठित्वा आशयं लिखतु ।

पठनलक्ष्यम् कवितायाः आशयं स्वांशीकृत्य स्ववाक्यैः लघूपन्यासं लिखति ।

अध्यापकः कवितायाः नूतनपदानाम् अर्थः, पदच्छेदः, विग्रहवाक्यानि च परिचाययति । ततः कवितायाः अशयं स्वांशीकृत्य स्ववाक्यैः लेखनाय निर्दिशति । लेखनानन्तरं वाचयति । स्वखालित्यानि दूरीकरोति च ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि ।

सम्पूर्णमाशयं ज्ञात्वा लेखनीयम् ।

भाषाप्रयोगे उचितवाक्यघटना स्वीकरणीया ।

उपन्यासस्य शैली अनुवर्तनीया ।

मातृका -

किञ्चन वनम् । तत् वृक्षलतादिभिः
निबिडं निम्नोन्नतं सुन्दरं च भवति । पक्षिमृगादीनां
सुखवासस्थानमेतत् । नवपल्लवैः बहुविधैः कुसुमैः सम्पन्नं
च भवति । तत्र वननिर्झरी गुहा भ्रमरैः मुखरीकृतं सरसीदलम्
इत्यादिभिः शोभते । वृक्षशाखासु खगाः शाखामृगाश्च
सुखेन वसन्ति । वृक्षाणां कोटरेषु बिलेषु च अनेके वसन्ति ।
कुत्रचित् पक्षिणां कलकूजनं श्रूयते । अन्यत्र मृगाणां भीकरः
शब्दः च । अन्यत्र कुत्रचित् मयूरादीनां मनोहरं नटनम्
अपरत्र मेघवर्षणं मेघगर्जनमित्यादिभिः एकस्मिन्नेव काले
अधृष्यम् (अप्राप्यम्) अभिगम्यं (प्राप्यम्) च भवति । एवं
मनोहरेण भीकरेण रूपेण वर्तते चेदपि वनसंरक्षणे सर्वदा
सर्वथा च बद्धश्रद्धाः भवेम ।

प्रवर्तनम् - 3

पठनलक्ष्यम्

आशयानुसारं कवितापङ्क्तिं चित्वा लिखतु ।

कवितयाः अशयं वाक्यरूपेण लेखितुं नैपुणीम् आर्जयति ।

अध्यापकः कवितायाः आशयप्रतिपादकानि
कानिचन वाक्यानि सङ्घे प्रदर्शयति । कस्यां पङ्क्त्याम्
अयमाशयम् आगच्छति इति वक्तुं प्रेरयति । टिप्पणी पुस्तके
लेखितुं निर्दिशति ।

आशयः

क) पर्वतं परितः वनानि सन्ति ।

ख) कोकिलाः वल्लीनिकुञ्जेषु मधुरं गायन्ति ।

ग) आकाशं वीक्ष्य सिंहः उच्चैः गर्जति ।

घ) वनसम्पदः सर्वेषां प्राणिनाम् अत्यन्तमुपकारप्रदाः भवन्ति ।

ङ) सस्यानां शाखासु खगाः वानराः च सम्मिलन्ति ।

मूल्यनिर्णय सूचके

दत्तस्य आशयस्य समुचिता पङ्क्तिः स्वीकरणीया ।

कवितापङ्क्तिः पूर्णतया लेखनीया ।

पङ्क्तयः

क) घनघोरसुन्दरं बन्धुरं काननं
खगमृगादीनां तु सुखनिशान्तम् ।
नवपल्लवाढ्यं च कुसुमसम्पन्नकं
परितो महीधरं भोः! चकास्ति ॥

ख) तरुलताशाखासु नीडजानां तथा
शाखामृगानां च सुखमेलनम् ॥

ग) वनशिलातलमेत्य तारापथं वीक्ष्य
मृगकुलाधीशस्य घनगर्जनम् ।

घ) वनराजिसम्पदः प्राणिनामिव मर्त्य-
लोकस्य सर्वथा हितकराः स्युः॥

ङ) घनघोरसुन्दरं बन्धुरं काननं
खगमृगादीनां तु सुखनिशान्तम् ।

प्रवर्तनम् - 4

पठनलक्ष्यम्

प्रयोगविशेषं ज्ञात्वा उदाहरणानुसारं वाक्यानि लिखतु ।

परितः इति शब्दस्य प्रयोगसामर्थ्यम् आर्जयति ।

नवमकक्ष्यायां परितः इत्यस्य प्रयोगः पठितः खलु ? किम्

इति वक्तुं शक्यते वा ? इति अध्यापकः पृच्छति । परितः इति पदस्य प्रयोगनियमान् उदाहरणसहितं छात्रान् स्मारयति च । प्रदत्तानि वाक्यानि उदाहरणानुसारं परिवर्त्य लेखनाय निर्दिशति, स्वालित्यानि निवारयति च ।

‘अभितः परितः समयानिकषाहाप्रतियोगेऽपि’
इति वार्तिकेन परितः इति शब्दयोगे कर्मणि
द्वितीयाविभक्तिर्भवति ।

उदा - अध्यापकस्य परितः छात्राः तिष्ठन्ति ।

अध्यापकं परितः छात्राः तिष्ठन्ति ।

- क) वृक्षस्य परितः तृणानि रुहन्ति ।
- ख) सूर्यस्य परितः प्रभावलयं चकास्ति ।
- ग) पर्वतस्य परितः वनानि सन्ति ।
- घ) गजस्य परितः जनाः तिष्ठन्ति ।

उत्तरम्

- क) वृक्षं परितः तृणानि रुहन्ति ।
- ख) सूर्यं परितः प्रभावलयं चकास्ति ।
- ग) पर्वतं परितः वनानि सन्ति ।
- घ) गजं परितः जनाः तिष्ठन्ति ।

मूल्यनिर्णय सूचके

आशयावबोधः।

उचितविभक्तिप्रयोगः।

प्रवर्तनम् - 5

वनसंरक्षणम् इति विषये चर्चा चालयतु टिप्पणीं च लिखतु ।

पठनलक्ष्यम्

सूचनानुसारम् उपन्यासं लिखति ।

कक्ष्यायाम् अध्यापिका वनसंरक्षणस्य आवश्यकता प्रबोधनाय कानिचन चित्राणि प्रदर्शयति (ऐ.सि.टि द्वारा अन्यमाध्यमेन वा) तदाधारीकृत्य चर्चां नयति । अन्ते क्रोडीकृत्य टिप्पणीं लिखति ।

सूचनाः -

प्रकृतेः परिच्छेदः - जीविनाम् आवासः - जलाशयाः
- वृष्टिः - शुद्धवायुः - वननशीकरणम् - वातावरणव्यतियानम्
- वनसंरक्षणदिनम्-

मातृका -

वनं प्रकृतेः परिच्छेदः भवति । सर्वेषां जीविनाम् आवासस्थानं भवति वनम्। तत्र अनेके जन्तवः यथेष्टं वसन्ति विहरन्ति च । वनेषु वननिर्झर्यः तथा शुद्धजलाशयाश्च सन्ति । वृक्षाणां छादनेन वृष्ट्याभावेऽपि भूमेः ऊर्वरतानाशं विना सुस्थितिम् अनुवर्तते । वायोः शुद्धीकरणाय वनानि सहायकानि भवन्ति । वननशीकरणेन वातावरणस्य शुद्धवायोः शुद्धजलस्य आवासव्यवस्थायाः च नाशः भविष्यति । अतः सर्वेषामपि सुस्थितये काननसंरक्षणमस्माभिः करणीयम् । एतदुद्बोधयितुं प्रतिवर्षं सर्वकारेण वनसंरक्षणदिनम् आचर्यते ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

चर्चायां सर्वे भागभाजः भवन्तु ।

चर्चासूचकाः स्वीकरणीयाः ।

आशयस्य क्रमानुगतम् अवतरणम् ।

प्रवर्तनम् - 6
पठनलक्ष्यम्

चर्चायाः क्रोडीकरणम् ।

पाठस्य आशयं स्वीकृत्य लघुचित्रनिर्माणं करोतु ।

चित्रीकरणसामर्थ्यम् आर्जयति ।

ए.सि.टि/ ए. ऐ/ सद्यःप्रदर्शिनी इत्यादीनां साहाय्येन वनस्य लघुचित्रनिर्माणाय निर्दिशति । तदर्थम् अध्यापिका एतादृशानि चित्राणि यावच्छक्यं प्रदर्शयति ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

पाठभागस्य आशयं स्वांशीकृत्य चित्रं निर्मातव्यम् ।

चित्राणि विवरणात्मकानि स्युः।

भावनानुसारं चित्राणि करणीयानि ।

प्रवर्तनम् -7
पठनलक्ष्यम्

समानाशययुक्तानां कवितानां समाहरणं करोतु ।

कवितासम्पुटं रचयति ।

अन्येभ्यः ग्रन्थेभ्यः तथा भाषाभ्यः वनसौन्दर्यमिति आशयप्रतिपादकान् काव्यांशान् समाहृत्य सम्पुटं रचयति । तदर्थम् अम्बा नाम कवितासमाहारपुस्तकमपि (संस्कृतमाधुरी-वोल्यां) उपयोक्तव्यम् ।

मूल्यनिर्णयसूचके

कवितायाः आशयः सम्यक् अवगन्तव्यः ।

आशयानुसारं कविताः चयनीयाः।

मातृका ।

മാതൃക -1

പുഷ്പഫലദലപൂർണവല്ലീതരു-

ശബ്ദരമണീയകാനനമണ്ഡലേ

ആമുകദളീബകുളപനസങ്ങ-

ഭാഗ്രാതകാർജ്ജുനനാഗപുന്നാഗങ്ങൾ
 കേരപുഗങ്ങളും കോവിദാരങ്ങളും
 ഏരണ്യചമ്പകാശോകതാലങ്ങളും
 മാലതീജാതിപ്രമുഖതാലാവലീ-
 ശാലികളായ തമാലസാലങ്ങളും
 ഭൃംഗാദിനാനാ വിഹംഗനാദങ്ങളും
 തുംഗമാതംഗഭുജംഗപ്ലവംഗകു-
 രംഗാദി നാനാമൃഗവ്രാതലീലയും
 ഭംഗ്യാ സമാലോക്യ ദൂരേ ഭരതനും
 പുഷ്കരാക്ഷാശ്രമം ഭക്ത്യാ വണങ്ങിനാൻ
 പ്രിത്രകൃടാശ്രമവർണ്ണനം - അധ്യാത്മരത്നമാലണം കളിപ്പട്ട്-
 എഴുത്തച്ഛൻ

മാതൃക -2

ഉഗ്രമാം കാനനം തന്നിലകംപുകു
 ദുർഗ്രഹക്രൂരധീരാകാരപുരുഷൻ
 നക്ഷത്രമാർഗത്തിലെത്തിക്കിളർനോരു
 വൃക്ഷങ്ങൾകണ്ടുടൻ വിസ്മയിച്ചീടിനാൻ
 ലക്ഷകോട്ടുർബുദം ധൂളീ പരാർദ്ധവും
 ലക്ഷീകരിക്കയില്ലെണ്ണിത്തുടങ്ങിയാൽ
 താലം തമാലവും നക്തമാലങ്ങളും
 സാലം രസാലവും ഹിന്താലജാലവും
 അർജ്ജുനം കേസരം നീലം പലാശവും
 സർജ്ജകം ഖർജ്ജൂരം കാരസ്കരങ്ങളും
 ചൂതം പനസവും ശിംബികാ ചമ്പകം
 മാതൃലംഗങ്ങളും മാകന്ദവൃന്ദവും
 പുന്നാഗനാഗപ്രിയാളദ്രുമങ്ങളും
 പിന്നെഞ്ചകുളങ്ങൾ പുപ്പാതിരികളും
 അശ്വത്ഥജാലം കപിത്ഥദ്രുമങ്ങളും

ശശ്വത്തണലുള്ള പേരാൽസമൂഹവും
 ഈടിയും തേക്കും തിലകദ്രുമങ്ങളും
 ചോട്ടിൽപ്പതിക്കും ചുഴലിവൃക്ഷങ്ങളും
 അത്തിയുമിത്തിയും പിന്നെപ്പരുത്തിയും
 പൂത്തലഞ്ഞീ കൃതമാലജാലങ്ങളും
 മന്ദാര-കുന്ദ-കുരന്ധ-ഷണ്ഡങ്ങളും
 കന്ദരാളങ്ങളും കാട്ടുപുഷ്പങ്ങളും
 തിന്ത്രിണീവൃക്ഷങ്ങൾ വംശദ്രുമങ്ങളും
 ലന്തവൃക്ഷങ്ങളും ജംബൂകദംബവും
 ജംബീരവൃക്ഷവും ശിശുദ്രുമങ്ങളും
 തുംബീലതകളും താംബൂലിക്കുട്ടവും
 ഗുഞ്ജാനികുഞ്ജവും മല്ലികാവല്ലിയും
 മുഞ്ഞവല്ലികളും മാലതീജാലവും
 ഇപ്രകാരം പുഷ്പവല്ലിതൃണങ്ങളാൽ
 തൽ പ്രദേശം മഹാഘോരം വനാന്തരം
 ക്ഷിപ്രം പ്രവേശിച്ചു ഭീമസേനൻ മുദാ
 (കല്യാണസൗഗന്ധികം തുള്ളൽ-കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ)

മാതൃക -3

ഞാനെന്തു പേരിടും?
 കാട്ടിലെ കാരണോന്മാർക്കെന്തു പേരിടും?
 അ-ആ എന്നൊന്നു തുടങ്ങിയാൽ പിന്നെയും-
 മാദ്യം തുടങ്ങും മരങ്ങൾ പടർപ്പുകൾ
 കോടാനുകോടിയാവർത്തിച്ചു പോകിലും
 കോടിക്കവസാനമില്ലാത്ത കല്ലുകൾ
 കേറിവരുന്തോറുമുറ്റം പ്രണയത്തി-
 നേറിവരുന്തോറു കുന്നും മുടികളും
 ചുറ്റിയിറങ്ങിക്കറങ്ങിത്തളരിലും
 തെറ്റിനില്ക്കുന്ന താഴ്വാരങ്ങൾ മേടുകൾ...

കാണുന്നു കാണുന്നു കാണാത്തവർണ്ണങ്ങൾ
 കേൾക്കുന്നു കേൾക്കുന്നു കേൾക്കാത്ത ശബ്ദങ്ങൾ
 രാപകലെണ്ണിയടങ്ങാത്ത ഗന്ധങ്ങൾ
 മാരിവെയിലെണ്ണി മാരാത്ത കാറ്റുകൾ...
 കാട്ടുതീ കണ്ണെഴുതീടുന്ന സന്ധ്യകൾ
 കാട്ടാളവേഷം പകരുന്ന രാത്രികൾ.
 കാട്ടിൽ നിലാവുണ്ട് നട്ടുത്തനേരവും
 രാത്രിയിൽ സൂര്യന്റെ തേരും തെളിച്ചവും.
 ഘോരഗജസിംഹവ്യാളഭല്ലുകങ്ങൾ
 ദേവദാരുക്കലശ്വസ്ഥങ്ങൾ തേക്കുകൾ
 പൂവുകൾ ചോലകൾ പക്ഷികൾ യാമങ്ങൾ
 നാമരൂപങ്ങളാൽ നാമറിയാത്തവർ
 (ഡി. വിനയചന്ദ്രന്റെ കാട് എന്ന കവിതയിൽ
 നിന്നും ചില ഭാഗങ്ങൾ)

प्रवर्तनम् -8

पाठभागस्थं गीतकं प्रादेशिकभाषायां यावच्छक्यं
 गीतरूपेण परिवर्त्य लिखति ।

पठनलक्ष्यम्

प्रादेशिकभाषायां विवर्तनसामर्थ्यम् ।

विश्वसौन्दर्यं नाम पाठभागस्थकविता वृत्तानुसारं
 परिवर्त्य मातृभाषायां लेखितुं निर्दिशति। अध्यापकः
 अवश्यं साहाय्यं च ददाति ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

उचितवृत्तस्वीकरणम्

आशयपूर्णता

काव्यसौन्दर्यम्

विवर्तनमातृका -

ഇടതൂർന്നു രമ്യം നിരപ്പറ്റതാം വനം

മൃഗപക്ഷികൾക്കുള്ള സുഖനിവാസം
 പുതുതളിർ ചാർത്തുമായ് പുഷ്പസമ്പത്തുമായ്
 കുന്നിന്നു ചുറ്റും വിളങ്ങിടുന്നു
 കാട്ടാറ്, ഗുഹ. പരിഭ്രമമാർന്നു പെൺവണ്ട്
 മുരളുന്നതാം ചാരു തണ്ണീർത്തടം
 പക്ഷികൾ വാനരന്മാരും സുഖത്തോടെ
 മേളിച്ചിടും ലതാതരുശാഖകൾ
 വന്മരപ്പെത്തിലായ് തത്തകൾ, മാളത്തിൽ
 മൂയലുകൾ കീരിയും ബഹളമാർന്നു
 വള്ളിക്കുടിലുകൾ നിത്യവും കോകിലം
 ഗാനാമൃതത്താൽ നനച്ചിടുന്നു
 കാട്ടുപാറയ്ക്കുമേൽ ആകാശവും നോക്കി
 ഗംഭീരഗർജ്ജനം ചെയ്തു സിംഹം
 കേകിതൻ നർത്തനം, പുതുമോലവർഷണം
 കാടൊങ്ങുമീവിധം ഘോഷപൂർണ്ണം
 അളവറ്റ ഭീതിയും സൗന്ദര്യവും തൂകി
 നില്പയാണീവിധം പ്രകൃതി നിത്യം
 ഈ വന്യവിഭവങ്ങൾ ജീവികൾക്കെന്നപോൽ
 പാലിക്കയെന്നതേ മർത്ത്യകൃത്യം

अग्रिमपाठसंयोजक-

-प्रवर्तनम्

२

क्षितिरार्द्रा भवेत् सदा

आशयः	:	प्रकृतिः ।
उपाशयः	:	जलम्
व्यवहाररूपम्	:	कथा ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	:	जलस्य प्राधान्यं जलसंरक्षणस्य आवश्यकतां च प्रत्यभिजानाति ।
	:	जीवजालानां भूमण्डलस्य च सुस्थितये जलं विमलं परिरक्षणीयम् ।
मूल्यम्/मनोभावः	:	जलं जीवामृतम् ।
	:	जलसंरक्षणं सर्वदा कर्तव्यम् ।
पठनलक्ष्याणि	:	भावात्मकतया कथां वाचयति अवतारयति च ।
	:	नूतनपदानि चित्वा अर्थं लिखति ।
	:	संश्लिष्टपदानां विश्लेषणं करोति ।
	:	समानार्थकपदानि चित्वालिखति ।
	:	समस्तपदानां विग्रहवाक्यं लिखति ।
	:	शतृशानजन्तपदानि विविच्य लिखति ।
	:	क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुम्मुन्नन्तपदानि विचिच्य लिखति, तान्युपयुज्य वाक्यानि चरयति च ।
	:	ऋते शब्दप्रयोगं परिचिनोति ।
	:	प्रयोगविशेषं ज्ञात्वा उदाहरणवाक्यानि लिखति ।
	:	कथायाः आशयं संगृह्य लिखति ।
	:	कथा नाटकरूपेण परिवर्तय लिखति अवतारयति च ।

पठनक्षमता	:	जलस्य महत्वं प्रत्यभिजानाति ।
	:	आशयं स्वांशीकरोति ।
	:	आशयमवगम्य विविच्य लेखितुं सामर्थ्यं सम्पादयति ।
	:	वाक्यरचना नैपुण्यं सम्पादयति ।
	:	कथारचना सामर्थ्यमार्जयति ।
	:	भाषान्तरीकरणसामर्थ्यं सम्पादयति ।
	:	लकारान् प्रत्यभिजानाति ।
कालांशः	:	12

पाठस्य आमुखम् भूमिः, जलं, वायुः, आकाशं, तेज इति पञ्चभूतानि प्रसिद्धानि । एतेषां समष्टिरूपा भवति प्रकृतिः । अस्यां प्रकृत्यां एतेषु भूतेषु जीविनां प्राणसन्धारणाय जलम् अत्यन्तापेक्षितं भवति । अत एव “आपोमयः प्राणः” इति श्रुतिवचनमस्ति । एतादृशस्य जलस्य संरक्षणम् अस्माकं कर्तव्यं भवति । तदुद्बोधनाय एका कथा अस्मिन् पाठे समायोजिता ।

पाठापग्रथनम् जलसंरक्षणं जलाभावः इत्यादीन् विषयानधिकृत्य साहित्यरचनाः विविधासु भाषासु सन्ति । एवं मलयालभाषायां प्रसिद्धा कविता भवति वैलोप्पल्लि श्रीधरमेनोन् महाशयस्य जलसेचनम् इति कविता । तस्याः कवितायाः संस्कृतकथा अनुवादः भवति क्षितिरार्दा भवेत् सदा इति पाठः । अनावृष्ट्याः काठिन्येन पीडिताः गोकुलवासिनः गोकुलस्य दुर्दशां बलभद्रं निवेदयन्ति । गोकुलस्य दुर्दशामिमां परिहर्तुं बलभद्रः निश्चिकाय । सः स्वकीयेन हलायुधेन कालिन्दीतीरं विदार्य कालिन्दीजलं

गोकुलम् आनिनाय । एवम् ऊषरं गोकुलम् उर्वरमकरोत् ।
अयमेव पाठस्य आशयः ।

प्रवेशकप्रवर्तनम्

अध्यापिका प्रथमपाठस्य अन्ते प्रदत्तमनुबन्धप्रवर्तनाम्
अनुसारम् काञ्चन प्रश्नान् पृच्छति ।
भवतां विद्यालये जैववैविध्यारामे कानि कानि सन्ति?
तत्र जीवजालानि वसन्ति वा?
सन्ति चेत् तानि कानि?
तेषां परिपालनाय किं करणीयम्?
वातावरणस्य प्रतिकूलता तानि कथं बाधते?
एवं विविधान् प्रश्नान् पृष्ट्वा चर्चां नयति । जलस्य अभावः
सर्वचराचराणाम् सुस्थितिं मुख्यतया बाधते, तत्परिहरणार्थं
प्रतिकूलां दशां कथं परिवर्तयितुं शक्यते इति विषये कथामेकां
पठामः इति क्रोडीकृत्य पाठं प्रविशति ।

पठनप्रवर्तनम्

प्रवर्तनम् - 1

पठनलक्ष्यम्

कथां भावानुसारं अवतारयतु ।

भावात्मकतया कथां वाचयति अवतारयति च ।

नूतनपदानि चित्वा अर्थं लिखति ।

संश्लिष्टपदानां विश्लेषणं करोति ।

आध्यापकः भावात्मकतया पाठभागं वाचयति, छात्रान्
व्यक्तिशः पाठभागं वाचनाय प्रेरयति च । ततः निर्देशानुसारं
नूतनपदानि संश्लिष्टपदानि समस्तपदानि च चयनं कृत्वा
टिप्पणीपुस्तके लिखति । कोशं निरीक्ष्य अर्थान् लिखति,
संश्लिष्टपदानां पदच्छेदमपि करोति , विग्रहवाक्यं च सविस्तरं
लिखति । आवश्यकं चेत् अध्यापकेन साहाय्यं कार्यम् । अनन्तरं

संघशः कथाम् एकवारमपि अवतारयितुं निर्दिशति ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

उच्चारणशुद्धिः

भावात्मकवाचनम्

आशयावगमनम् ।

प्रवर्तनम् - 2

पठनलक्ष्यम्

पाठभागात् समानार्थकपदानि चित्वा लिखतु ।

पर्यायपदानि अधिकृत्य परिचाययति ।

पाठभागे अनेकानि पदानि समानार्थकानि भवन्ति ।
तानि यथायोग्यं कोशस्य साहाय्येन च योजयित्वा टिप्पणीपुस्तके
लेखनाय निर्दिशति । पर्यायपदलेखनाय अवश्यं चेत् साहाय्यं
कार्यम् । यथावसरं मूल्यनिर्णयं च करोति ।

मातृका

बलदेवः - बलभद्रः, हलायुधः, सीरपाणिः

सीरः - हलम्, लाङ्गलम्

क्षितिः - भूमिः, वसुन्धरा,

दशा - अवस्था

मूल्यनिर्णयसूचकाः -

अर्थावगमनम्

समानपदचयनम्

भागभागत्वम् ।

प्रवर्तनम् - 3

पठनलक्ष्यम्

अधोदत्तवाक्यानि पठित्वा शतृ-शानजन्तरूपाणि विविच्य
लिखतु ।

शतृशानजन्तपदानि विविच्य लिखति ।

अध्यापकः शत्रु शानजन्तरूपाणि यथाविस्तरं परिचाययति।
कथाभागे विद्यमानानां शत्रु-शानजन्तरूपाणां चयनाय निर्दिशति।
ततः सद्यःप्रदर्शिकाद्वारा वाक्यानि प्रदर्शयति । अधोदत्तवाक्यात्
शत्रु-शानजन्तौ विविच्य लिखत ।

उदा - जनमसूहः प्रकृतिदुरन्तं पश्यन् कम्पमानः अभवत् ।

शत्रन्तम् - पश्यन् । शानजन्तम् - कम्पमानः।

क) मुख्यसचिवः शुभम् आशंसमानः प्रभाषणं कुर्वन् अस्ति ।

ख) युवजनोत्सवे विजयम् इच्छन् छात्रः नितरां यतमानः अवर्तत ।

ग) सः गीतं शृण्वन् पचमानः अस्ति ।

घ) भूस्खलनेन प्रातिवेशिकस्य भवनं भग्नं पश्यन् बालः
तपमानः अवर्तत ।

ङ) शिष्यं पाठयन् अध्यापकः मोदमानः अवर्तत ।

शत्रन्तम्

शानजन्तम्

कुर्वन्

आशंसमानः

इच्छन्

यतमानः

शृण्वन्

पचमानः

पश्यन्

तपमानः

पाठयन्

मोदमानः

मूल्यनिर्णय सूचके -

अर्थावगमनम् ।

उचितपदचयनम् ।

अधिकविस्तरः।

यदा एकेनैव कर्ता अनेके व्यापाराः समकालिकाः
समानाधिकरणाश्च विधीयन्ते तदा वर्तमानार्थकलट् लकारस्थाने

परस्मैपदधातुभ्यः शतृ प्रत्ययः, आत्मनेपदधातुभ्यः शानच् प्रत्ययश्च भवति । एकया कारिकया उक्तमिदम् । यदा -

वर्तमानक्रियायां तु भवेतां शतृ-शानचौ।

परस्मैपदि धातुभ्यः शतृ स्यात् शानजन्यतः॥

शत्रन्तम्

परस्मैपदधातुभ्यो वर्तमानकालार्थे शतृ प्रत्ययो जायते । प्रत्ययोऽस्मिन् शकार, ऋकारादौ इत्वाद् लुप्यते । अत् इत्येवमवशिष्यते ।

उदा - क्रीड्+ शतृ (अत्) - क्रीडत् । (त्रिषुलिङ्गेषु अपि प्रयुज्यते) क्रीडत् (न.पुं) , क्रीडन् (पु) , क्रीडन्ती (स्त्री) एवं रूपाणि भवन्ति । क्रियायाः नैरन्तर्यम् एव अत्र अर्थबोधः ।

क्रीडन्तं बालकं पश्यामि ।

शानजन्तम्

शानच् प्रत्ययः आत्मनेपदधातुभिः साकं प्रयुज्यते । अत्र शकारः चकारश्च इत्वात् लुप्येते, आन इति अवशिष्यते। क्रियायाः नैरन्तर्यं एव अत्रापि अर्थः । (त्रिषुलिङ्गेषु अपि प्रयुज्यते) । धातोः अदन्ताङ्कस्य मुमागमोऽपि भवति ।

कम्प् + म्+ आन - कम्पमानः (पु), कम्पमाना (स्त्री) कम्पमानम् (नपुं)

“लटः शतृशानचावप्रथमा समानाधिकरणे ॥” इति शतृ-शानच्चिधायकं सूत्रम् ।

प्रवर्तनम् - 4

मूल्यनिर्णय सूचके - अर्थावगमनम् । उचितपदचयनम् ।

पाठभागात् क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्तानि अव्ययानि चित्वा

पठनलक्ष्यम्

लिखतु ।

क्त्वान्त -ल्यबन्त-तुमुन्नन्तपदानि विचिच्य लिखति, तान्युपयुज्य वाक्यानि रचयति च ।

अध्यापकः क्त्वान्त - ल्यबन्त - तुमुन्नन्तपदानि अनेकैः उदाहरणैः परिचाययति । ततः पाठभागात् तत्सदृशानि क्त्वान्त-ल्यबन्त-तुमुन्नन्तपदानि चित्वा लेखनाय निर्दिशति । अनन्तरं तानि अव्ययानि उपयुज्य वाक्यरचनायै प्रेरयति । स्वालित्यानि दूरीकरोति च ।

मूल्यनिर्णय सूचके - अर्थावगमनम् । उचितपदचयनम् ।

क्त्वान्तम्	ल्यबन्तम्	तुमुन्नन्तम्
कृत्वा	निशम्य	व्यवहर्तुम्
दृष्ट्वा	निरीक्ष्य	श्रोतुम्
उक्त्वा	आकर्ण्य	
	उपेत्य	
	विदार्य	
	आघ्राय	

वाक्यमातृका-

सुरेशः व्यायामं कृत्वा आरोग्यं परिपालयति ।

मातुः सहजीविस्नेहं दृष्ट्वा पुत्रः ताम् अनुकरोति ।

मतामही कथाम् उक्त्वा पौत्रं स्वापयति ।

पुत्रस्य आगमनं निशम्य माता सन्तुष्टा अभवत् ।

छात्रः चित्राणि निरीक्ष्य कथां रचयति ।

घण्टानादम् आकर्ण्य छात्राः विद्यालयात् गच्छन्ति ।

अध्यापकम् उपेत्य मालती संशयान् निवारयति ।

भूमिं विदार्य सस्यानि बहिरागच्छन्ति ।

नववृष्ट्या मृद्वन्धम् आघ्राय जनाः सन्तुष्टाः अभवन् ।

मन्त्रिवर्यः जनैः साकं व्यवहर्तुं ग्रामम् अगच्छत् ।

शिशुः गानं श्रोतुम् इच्छति ।

अनन्तरम् अध्यापकः सद्यःप्रदर्शिका द्वार अधोदत्त वाक्यानि प्रदर्शयति कोष्ठके प्रदत्तस्य निर्देशानुसारं पूरणाय प्रेरयति ।

छात्रः परीक्षायां सम्यक् उत्तरं लिखति । (वि+ चिन्त्- ल्यप्)

मधुपाः मधुं गच्छन्ति (पा - क्त्वान्तम्)

जनाः चलचित्रं..... नगरं गच्छति । (दृश् - तुमुन्)

बालः महानसं भोजनम् अन्वेषयति (प्र +विश् -ल्यप्) ।

महिला नदीं गच्छति । (स्ना- तुमुन्)

उत्तरम्

छात्रः परीक्षायां सम्यक् विचिन्त्य उत्तरं लिखति ।

मधुपाः मधुं पातुं गच्छति ।

जनाः चलचित्रं द्रष्टुं नगरं गच्छति ।

बालः महानसं प्रविश्य भोजनं अन्विष्यति ।

महिला स्नातुं नदीं गच्छति ।

उदाहरणानुसारं वाक्यं परिवर्तयतु ।

ऋते शब्दप्रयोगं परिचिनोति ।

अध्यापकः उदाहरणं प्रदर्श्य ऋते शब्दस्य प्रयोगं परिचाययति । ऋते शब्दयोगे पञ्चमी विभक्तिः भवति इति छात्रान् बोधयति । ततः अधोदत्तानि वाक्यानि परिवर्तनाय प्रेरयति ।

उदा - कक्ष्यायां मोहनः ऋते सर्वे सन्ति ।

कक्ष्यायां मोहनात् ऋते सर्वे सन्ति ।

क) गृहे जनकः ऋते सर्वे सन्ति ।

ख) उद्याने पाटलस्य ऋते सर्वाणि पुष्पाणि सन्ति ।

ग) आपणात् पटोलेन ऋते सर्वम् आनीतम् ।

घ) ग्रन्थालये कुमारसम्भवः ऋते अन्यत् सर्वमस्ति ।

उत्तराणि

क) गृहे जनकात् ऋते सर्वे सन्ति ।

ख) उद्याने पाटलात् ऋते सर्वाणि पुष्पाणि सन्ति ।

ग) आपणात् पटोलात् ऋते सर्वम् आनीतम् ।

घ) ग्रन्थालये कुमारसम्भवात् ऋते अन्यत् सर्वमस्ति ।

अनन्तरम् अध्यापकः ऋते शब्दमुपयुज्य मातृकानुसारं वाक्यस्य योजनाय निर्दिशति । मातृका प्रश्नान् च सद्यःप्रदर्शिका द्वारा प्रदर्शयति ।

मातृका –

कक्ष्यायां रहीमः नास्ति । अन्ये सर्वे सन्ति ।

कक्ष्यायां रहीमात् ऋते अन्ये सर्वे सन्ति ।

क) भोजनाय तक्रं नास्ति । अन्यत् सर्वम् अस्ति ।

ख) आपणे तण्डुलं नास्ति । अन्यत् सर्वम् अस्ति ।

ग) त्वं नासि । अहं जीवितुं न शक्नोमि ।

उत्तराणि

क) भोजनाय तक्रात् ऋते अन्यत् सर्वम् अस्ति ।

ख) आपणे तण्डुलात् ऋते अन्यत् सर्वम् अस्ति ।

ग) त्वत् ऋते अहं जीवितुं न शक्नोमि ।

‘तव कारुण्यमेव तृणान्येतानि । तव प्रेम एव क्षीररूपेण प्रवहति’ - इति पङ्क्तिं विमृश्य ‘नदीनां कालिकप्राधान्यम्’ इति विषये चर्चा नयतु ।

നദീസംരക്ഷണമധികൃത്യ സാമാന്യാവബോധ: ജായതേ ।

അധ്യാപക: ഛാത്രാന് സമുദായേ ഉപവേശയതി । തത: നദീനാം കാലികപ്രാധാന്യം' ഇതി വിഷയം ചർച്ചയ്ക്കു പ്രദദാതി । ചർച്ചാ: നിയന്ത്രക: കश्चन ഛാത്ര: ഏവ ഭവേत् । അവശ്യം ചേത് അധ്യാപക: സാഹായ്യം ദദാതി । കേചന ചർച്ചാസൂചകാനി അധ്യാപക: പ്രദർശയതി ।

ചർച്ചാസൂചകാനി -

- നദീജലസ്യ പ്രയോജനാനി ।
- സമീപസ്ഥാനാം നദീനാം പരിചായനം, ഇദാനീന്തനീ അവസ്ഥാ ച ।
- നദീനാം സംരക്ഷണേ അസ്ഥാകം യോഗദാനം
- സംസ്കാരരൂപീകരണേ നദീനാം പ്രാധാന്യം ।

പ്രവർത്തനം 5

പഠനലക്ഷ്യം

കഥാ: സാരാശ്ചലേഖനം

കഥാ: അശ്വരൂപം സംഗ്രഹം ലിഖതി ।

അധ്യാപക: സമുദായ: പാഠാശ്ചലേഖനം അശ്വരൂപം സ്വാംശീകൃത്യ സ്വവാക്യൈ: ലേഖനായ നിർദ്ദേശിതി । ഉചിതാനി സാഹായ്യാനി ദദാതി ച । പ്രസ്തുതീകരണം പരിഷ്കരണം ടിപ്പണി പുസ്തകേ ലേഖനം ച ।

മാതൃകാ ---

പ്രവർത്തനം 6

പഠനലക്ഷ്യം

അഗ്രിമപാഠസംയോജകം -

പ്രവർത്തനം

അനുബന്ധം: 1

കഥാ നാടകരൂപേണ പരിവർത്യ ലിഖതു ।

കഥാ നാടകരൂപേണ പരിവർത്യ ലിഖതി അവതാരയതി ച ।

ജലസേചനം (വൈലോപ്പിള്ളി ശ്രീധരമോനോൻ)

1

ദ്വാരക തന്നിൽ നിന്നെത്തിയ രാമനോടേറിയ ദുഃഖം കഥിച്ചു ഗോപർ:

“കണ്ടിതോ ഭദ്രാ, വരണ്ടുപോയ് മന്നിടം, കണ്ണുനീർ മാത്രമേ

വറ്റാതുളളു.

തൻ പകവീട്ടലാലിന്ദ്രൻ ജയിക്കുന്നു' തണ്ണീരിനുഴിയിരന്നു നിൽക്കെ.
കൊല്ലുന്ന ചൂടിനാൽ മാമരം വേവുന്നു പൂല്ലിന്റെ കാര്യമെന്തു ചൊൽവു?
ഗോവർദ്ധനാദ്രിതൻ താഴ്വര കൂടിയും ഗോവർഗ്ഗനൈരാശ്യഗർത്തമായി.
ഉച്ചയ്ക്കു പാടത്തു മാറ്റാലിക്കൊള്ളുന്നു കൊച്ചുകുരുവിതൻ പാരവശ്യം.
വത്സനും പാലില്ലാതോതുന്നു ധേനുക്കൾ ദുസ്സഹമംബയെന്നാവലാതി.
ദൈവങ്ങളീവിധം ഭ്രഷ്ടിച്ചു നിൽക്കുകിൽ പാവങ്ങളിഞ്ഞെന്തെന്തു ചെയ്യും?"
ആശ്രിതവത്സലൻ മാധവസോദരനാർദ്രത പൂണ്ടിതു കേട്ടുനിൽക്കെ,
ഫാലത്തിൽ ചുട്ടെഴും കാലിക്കിടാവു തൽപാലൊത്ത തൂക്കരം നക്കിനിന്നു.

2

വൃന്ദാവനത്തിലിരുന്നു ഹലായുധൻ ചിന്താഭിക്രഷ്ടമാം ചിത്തമോടെ
തന്മനോരാജ്യത്തിലെങ്ങുമേ കണ്ടീല നന്മരുന്നുഴിയെ പുഷ്ടയാക്കാൻ
പച്ചിലക്കുമ്പിളിൽത്തുള്ളുമിളംകളിൽ മഴജനം ചെയ്തയാത്മൻ ഹൃദയം
അപ്പൊഴുതാ മധുപൂരത്തിൽ നിന്നാവാം, ബുദ്ധ്ബുദ്ധം പോലൊരു ചിന്ത പൊങ്ങി
വീണ്ടുമുഷക്കതിർ പൂണ്ട പകൽ പോലെ നീണ്ടുനിവർന്നെഴുന്നേറ്റു ദേവൻ,
ഓളങ്ങളെക്കാട്ടിൽ മേയ്ച്ചു കളിയ്ക്കുന്ന കാളിന്ദിയെപ്പോയ് വിളിച്ചു ചൊന്നാൻ
"നീയൊന്നു നോക്കൂ കളിന്ദജേ! ചോരയും നീരും വലിഞ്ഞൊരി ഗോകുലത്തെ.
സങ്കടം കാൺകിലും കാണാതെ പോകയോ മംഗലേ! നീയൊരു മങ്കയല്ലേ?
ഭൂലോകസേവിനി! കാരുണ്യശാലിനി! ഗോലോകമുഖ്യപയസിനി! കേൾ
അക്ഷിണമംഭസ്സു ചോർത്തിയഭിഷേചി, ചൂഴ്ജിവിപ്പിച്ചാലുമുഴിയേ നീ
വൃന്ദാവനക്കരിംകുവളമാലികേ! തന്നാലും നിൻ ദാനത്തുമരന്ദം
എല്ലാകൃഷിക്കാർക്കും നെല്ലായ്, പശുക്കൾക്കു പൂല്ലായ്, കിളിർക്കട്ടേ നിൻ കാരുണ്യം."
ഗണ്യമാക്കീലാ കളിന്ദമഹർഷിതൻ കന്യയാക്കളിൻ തികട്ടലുകൾ
കാറ്റിനാൽക്കുന്തളം ചികിചിരിച്ചങ്ങു കാട്ടിലെ സുന്ദരി പാഞ്ഞുപോയാൾ

3

തൻകരഗ്രസ്തമാം വൻകരി തോളത്തു, കൺകളിൽ ക്രോധത്തിൻ ചെമ്പരുത്തി,
നിഷ്ഠനായാവിധം യാദവൻ, വാശിയാൽച്ചുട്ടുപഴുത്തെഴും വീര്യമോടേ.
വേഗമാലീരഗംഭീരനീലാംബരമേഘനിർഘോഷമീമട്ടുകേൾക്കായ്.
"പട്ടിണി പാരിനെ തിന്നവേ, നീ വെള്ളപ്പട്ടുകിടക്ക വിടില്ലയെന്നോ?
നീരിടുമുർവിതൻ ജീവനം കൊണ്ടുപോയ് നീ വെറുമുപ്പിൽ കലക്കുമെന്നോ?
വൻകരിംകളിയാം കാളിന്ദി! നിന്നെ ഞാനെൻ കരികൊണ്ടു വലിച്ചിഴയ്ക്കും.
ക്ലേശിച്ച കൈത്തോട്ടിൽ വെള്ളം ചുമക്ക നീ കാശപ്പൂൽ കണ്ടുചിരിയ്ക്കും മട്ടിൽ
സുരന്നു ധൂമമായ് വാഴ്വതേക്കാട്ടിലും പാരിനു പങ്കമായ് പോക നല്ലൂ!"

4

സീരത്താലാറ്റിന്റെ തീരത്തെ, നിന്ദാഹങ്കാരത്തെ, ഭേദിച്ചു രാമഭദ്രൻ
തൽക്ഷണം വാനിനെബ്ഭേദിച്ചു ഗോപർ തന്നുചമാം ജൈത്രകോലാഹലങ്ങൾ.
തൻഗതി മുട്ടിയുഴന്നുപോയ് കാളിന്ദിയങ്കുശമേറ്റു കരിണി പോലെ.
പൊന്തും മുടികളാൽ നോക്കി ഗോവർദ്ധനം, എന്തിനെന്തൊഴി പരിഭ്രമിക്കേ.
ആ ഹലാഘാതം സഹിച്ചുധരിത്രിയാൾ ആസന്നസൽഫലഭാവനയാൽ
തൻകരി കീറിയ ചൂടെഴും ചാൽകളിലന്നദി, ഗൗരവുഷഭശോഭൻ
നീളെക്കടത്തിച്ചമച്ചു നിരവധി നീലക്കൈ പാരിനു നീർകൊടുപ്പാൻ.
ആമട്ടു ശൂരയാം സുരജാഗോവിനെ രാമൻ കറന്നു കൊടുത്തൊഴുത്തിൽ
അത്ര മഹാമാർക്കേ, ഭൂതദയയിൽനി നിത്തരമുണ്ടാവു നിർദ്വയത്വം!
അപ്പൊഴൊന്നുമൊതുങ്ങിനമിച്ചുകൊട ണ്ടപ്പൂതുകുലുകൾക്കുള്ളിലൂടേ
രാമന്റെ വേർപ്പിറ്റുവീഴും വഴിക്കു തു-ക്കാൽമൺപൊടികൾ മുക്കർന്നു ചെന്നാൾ,

ദാഹം കെടുത്തുവാൻ മോഹം പൊറുക്കാതെ-യാഹന്ത ചാൽവക്കിൽമൺക്കട്ടകൾ
നീറ്റിലിടിഞ്ഞു കുതിർന്നു, കുമിളയായ് നീട്ടിയ നിശ്വാസത്തോടുകൂടെ
കാണുവോർക്കുള്ളങ്ങളുണ്ണമാനന്ദ-പൂർണ്ണകുണ്ടങ്ങളായ് സംഭവിക്കേ,
രാമനാ യാമുനനീലജലത്തിനാൽ താർമകൾക്കാടാൻകളംവരച്ചു

5

വെട്ടിയ വെട്ടിനാൽ കാളിന്ദിയാറ്റിനു പൊട്ടിയ ശാഖോപശാഖതോറും
പച്ചപിടിച്ചു തഴച്ചിതു പുഞ്ചകൾ, പുൽച്ചെടിമേടുകൾ, പൂവനങ്ങൾ.
വാച്ചെഴും വൃന്ദാവനങ്ങളിലാജ്ജലം പാൽച്ചരമായിച്ചുടിച്ചു പൊന്തി,
ആയുന്ന കുന്ധായി,പൂവിൻ കഴമ്പായി-ക്കായിൻ കഴമ്പായിക്കാണുമാറായ്
പാരിന്റെ ദാസിചെറുമിയാൽപ്പോകയാൽ സൂരജേ നീയെന്തായർച്ച നേടി!
വീർത്തോരകിടുമായ്പെക്കൾ യമുനയെ പ്പാർത്തു തണലത്തയവിറക്കി;
ആർത്തു നെല്ലാടത്തിലാറ്റുകൾ, തീരത്തു കുത്തുപറന്നു പശുക്കിടാങ്ങൾ.
അമ്മാനമാടി പഴങ്ങളാ, ലമ്പാടി-തെമ്മാടിക്കുട്ടികൾ വാടിതോറും.
പൊങ്ങി ദധിമഥനോത്സവസംഗീതം കങ്കണരിംഖണസങ്കലിതം!
രാമനോ, മംഗളദേവതൻ കളി-ത്താമര പൊന്തൂടിപോലെ ചൂടി
ആദ്യത്തെക്കർഷകരാജാവായ്ശ്ലോഭിച്ചാൻ പാർത്തട്ടിൻ നന്മയ്ക്കായ് സീരമാർന്നോൻ.

❧ ❧ ❧

३

केरलारामः

आशयः	:	प्रकृतिः ।
उपाशयः	:	सस्यशास्त्रम् ।
व्यवहाररूपम्	:	विवरणम् ।
उद्देश्यानि/लक्ष्याणि	:	संस्यसंरक्षणस्य प्राधान्यं जानाति । केरलीयानाम् औषधविज्ञानमधिकृत्य सामान्यावबोधं लभते ।
मूल्यम्/मनोभावः	:	सस्यसंरक्षणं अस्माकं धर्म इति जानाति । मातृदेशस्य महत्वं अधिकृत्य अभिमानः जायते । औषधसस्यानां रोपणे संरक्षणे च तात्पर्यं जनयति ।
पठनलक्ष्याणि	:	नूतनपदानि चित्वालिखति । सूचनानुसारम् उपन्यासं लिखति । प्रदेशिकभाषायां परिवर्त्यलिखति । लघुटिप्पणीं लिखति । सम्पुटं रचयति ।
पठनक्षमता	:	औषधसस्यान्यधिकृत्य अवबोधः तान् संरक्षणे तात्पर्यं जनयति । सूचनानुसारम् उपन्यासं लिखति ।
कालांशः	:	10

पाठस्य आमुखम्

प्रथमपाठे वनसंरक्षणस्य द्वितीयपाठे जलसंरक्षणस्य च प्राधान्यमधिकृत्य वयमधिगतवन्तः । एवमस्मिन् पाठे औषधसस्यसंरक्षणस्य प्राधान्यं विवृणोति । तदर्थं पञ्चशतवर्षेभ्यः पूर्वं विरचितस्य होर्त्तूस् मलबारिक्कूस् नामकस्य ग्रन्थस्य परिचायनं करोति । ग्रन्थोऽयं केरलीयानामस्माकम् अभिमानहेतुर्भवति । ग्रन्थेऽस्मिन् पौराणिकानां केरलीयानां सस्यविज्ञानमधिकृत्य सचित्रं प्रतिपादयति । अस्माकं गृहाणि परितः विद्यमानानि सस्यानि कानि तेषाम् औषधगुणाः कीदृशाः इति विज्ञाय सर्वेषां सस्यानां रोपणपोषणादिषु विषयेषु छात्राणां तात्पर्योत्पादनाय पाठोऽयं समायोजितः ।

पाठापग्रथनम्

अस्मिन् पाठे होर्त्तूस् मलबारिक्कूस् इति ग्रन्थस्य सामान्यपरिचायनं करोति । हेन्ड्रिक् वान् रीड् इति प्रख्यातस्य डच्च् सैनिकस्य नितान्तपरिश्रमस्य परिणामरूपोऽयं ग्रन्थः । सप्तदशे शताब्दे केरलेषु लब्धानां बहूनां सस्यानां सचित्रविवरणं ग्रन्थेऽस्मिन् उपलभ्यते । मार्किं ७४२ सस्यानां सचित्रविवरणम् ग्रन्थेऽस्मिन् विवृणोति । अस्य ग्रन्थस्य रचनायै साहाय्यं प्रदत्तेषु केरलीयेषु प्रमुखोऽस्ति इट्टिअच्चुतन् नाम वैद्यश्रेष्ठः । एतानधिकृत्य जिज्ञासूनां छात्राणां गवेषणतात्पर्योत्पादनाय लघुविवरणमस्मिन् पाठे प्रदत्तः ।

प्रवेशकप्रवर्तनम्

गृहाणि परितः विद्यमानानां केषाञ्चन सस्यानां नामानि मातृभाषया लेखनाय अध्यापिका निर्दिशति । छात्राः नामानि लिखित्वा कक्ष्यायां प्रस्तुतीकुर्वन्ति । तेषाम् औषधगुणान् कथयन्ति च । प्रसिद्धानाम् औषधसस्यानां संस्कृतनामानि च यावच्छक्यं विवृणोति । यथा-

പേര്	സംസ്കൃത നാമം	പേര്	സംസ്കൃത നാമം
തൂളസി	തുലസീ	ചെമ്പരത്തി	ജപാ
തുമ്പ	ദ്രോണപുഷ്പീ	മഞ്ഞൾ	ഹരിദ്രാ
മൈലാഞ്ചി	മദയന്തികാ	വയമ്പ്	വചാ
കഞ്ഞുണ്ണി	മൃഗ്ഗരാജ:	ആര്യവേപ്പ്	നിമ്ബ:
അമരീ	നീലീ	മുളക്	മരിചമ്
ചെറുള	ബലിപുഷ്പമ്	കറിവേപ്പില	കൃഷ്ണനിമ്ബ:
മുക്കുറ്റി	പീതപുഷ്പാ	വാഴ	മോചാ
കറുക	ദूर्വാ	എള്ള	തില:
കുറുന്തോട്ടി	ബലാ	ചേന	സൂരണ:
കടുക	സർപ്പ:	നിലക്കടല	കലായ:
ആവണക്ക്	ഏറുണ്ട:	വെറ്റില	നാഗവല്ലീ
കണിക്കൊന്ന	കർണികാ:	മുരിങ്ങ	ശിമു:
ചിറ്റമുത്	അമൃത:	തൊട്ടാവാടി	ലജ്ജാലു:
ബ്രഹ്മി	ബ്രഹ്മീ	എരിക്ക്	അർക:
ആടലോടകം	വാശാ	ഈശ്വരമുല്ല	ईश्वरमूली
മുത്തിൾ (കുടങ്ങൽ)	മണ്ഡൂകപർണി	മുയൽ ചെവിയൻ	അകുകർണി
തഴുതാമ	പുനർനവാ	ഉഴിഞ്ഞ	ഇന്ദ്രവല്ലരീ
നായ്ക്കുരണ	കപികച്ഛൂര:	പൂളി	തിന്ത്രിണി
കീഴാർനെല്ലി	ഭൂമ്യാമലകീ	കരിനൊച്ചിൽ	നിർഗുണി

एतादृशरीत्या अस्मान् परितो विद्यमानानाम् बहूनाम् औषधसस्यानां नामगुणोपयोगादीन् विविच्य बहवः ग्रन्थाः पूर्विकैः विरचिताः सन्ति। तेषु धन्वन्तरी - निघण्डुः, मदनपालनिघण्डुः, राजनिघण्डुः, भावप्रकाशनिघण्डुः, इत्यादयः प्रसिद्धाः । आधुनिककालेऽपि औषधसस्यानां बहुविधचित्राणि विविधभाषासु तेषां नामानि औषधगुणान् शास्त्रीयनामानि च संयोज्य ग्रन्थाः विरचिताः भवन्ति । तेषु प्रसिद्धोऽस्ति डा. एस् नेशमणी महाशयेन विरचितम् औषधसस्यङ्कल् । एतादृशानाम् अनन्तकालीनसस्यशास्त्रग्रन्थानां मार्गदर्शकोऽस्ति होर्त्तूस् मलबारिक्कूस् ।

पठनप्रवर्तनानि

प्रवर्तनम् - 1

‘होर्त्तूस् मलबारिक्कूस्’ इति ग्रन्थमधिकृत्य सूचनानुसारं लघूपन्यासं लिखतु ।

पठनलक्ष्यम्

दत्तानां सूचनानां साहाय्येन लघूपन्यासरचनासामर्थ्यं लभते ।

अध्यापिका पाठभागस्य सम्यक् पठनाय निर्दिशति । छात्राः वैयक्तिकरूपेण सङ्घशः वा पाठं सम्यक् पठन्ति । अनन्तरं नूतनपदानाम् अर्थलेखनम्, विग्रह- वाक्यलेखनम् इत्यादीनि समान्यप्रवर्तनानि च कुर्वन्ति । तदनन्तरं सूचनाः दत्त्वा तदनुसारं लघूपन्यासलेखनाय निर्दिशति । सर्वाः सूचनाः उपयुज्य उपन्यासघटनानुसारम् उपन्यासं लिखन्ति ।

सूचनाः - केरलीयसस्यविज्ञानं - हेन्ड्रिक् वान् रीड् - इटि

अच्युतन्- सचित्रविवरणं- मलयाललिपिः-

केरलीयचरित्रपठनम् ।

उपन्यासमातृका -

केरलीयेतिहासपठने अत्यन्तं सहायकः
ग्रन्थोऽस्ति 'होर्तूस् मलबारिकूस्' । तस्मिन् ग्रन्थे
केरलीयसस्यविज्ञानमधिकृत्य विवृणोति । डच् सैनिकस्य हेन्ड्रिक्
वान् रीड् महाभागस्य परिश्रमफलोऽयं ग्रन्थः। अस्य रचनायै
बहवः केरलीयपण्डिताः साहाय्यं दत्तवन्तः। तेषु प्रमुखोऽस्ति
इट्टि अचुतन् । औषधसस्यानां रेखाचित्रं विलिख्य विविधासु
भाषासु तेषां नामानि च अस्मिन्ग्रन्थे उल्लिखितानि सन्ति
। एवं मलयाललिपिः इदंप्रथमतया अस्मिन्नेव ग्रन्थे मुद्रिता
अभवत् । अयं ग्रन्थः द्वादशभागेषु विभक्तः। इदानीं मलयाल-
आङ्गलभाषायाः अयं ग्रन्थः उपलभ्यते ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

सूचनानां स्वीकारः ।

वाक्यशुद्धिः ।

उपक्रमाद्या उपन्यासघटना ।

प्रवर्तनम् - 2

अन्तर्जालस्य/पुस्तकस्य साहाय्येन अधोदत्तानां
सस्यानाम् औषधगुणान् लिखतु ।

पठनलक्ष्यम्

परितो विद्यमानानाम् औषधसस्यानां सामान्यज्ञानं लभते।

पाठपुस्तके गृहपरिस्सरे सर्वत्र विद्यमानानां केषाञ्चन
औषधसस्यानां नामानि प्रदत्तानि । तेषां सस्यानां प्रादेशिकनामानि
वदन्तु छात्राः । अध्यापिका तानि श्यामफलके लिखति । तदनु
गृहवैद्ये एतेषाम् उपयोगानि कानि इति चर्चा कुर्वन्तु । पुनश्च
अन्तर्जालस्य / औषधग्रन्थानां साहाय्येन वा तेषां प्रधानगुणान्
ज्ञात्वा लेखनाय निर्दिशति ।

सस्यम्

उदा - निम्बः

आमलकी

तुलसी

हरीद्रा

अशोकः

कर्णिकारः

ईश्वरमूली

शङ्खुपुष्पी

ब्रह्मी

औषधगुणम्

व्रणनाशकः ।

ऊर्जप्रदायिनी ।

विषहारिणी ।

रोगाणुनाशिनी ।

रक्तशुद्धिः ।

वातहरणम् ।

विषहारिणी ।

स्मृतिवर्धकम् ।

स्मृतिवर्धकम् ।

मूल्यनिर्णयसूचकः

चयनसामर्थ्यम् ।

प्रवर्तनम् - 3

पठनलक्ष्यम्

यथोचितं योजयत ।

विविधसङ्केतानां नूतनपदानां मिथो बन्धः अनुस्मरति ।

पाठपुस्तकं सम्यक् पठित्वा तदनुसारं मिथो बन्धं

विज्ञाय उचितरीत्या योजनाय आदिशति ।

क) इष्टि अच्युतन्

ख) कृष्णमरिचम्

ग) द्रव्यगुणसंग्रहः

घ) ऊर्जप्रदायिनी

ङ) हेन्ड्रिक् वान् रीड्

उत्तराणि

क) इष्टि अच्युतन्

ख) कृष्णमरिचम्

डच् देशीयः ।

वैद्यशास्त्रकोशः ।

कोल्लाट् वैद्यन् ।

यवनप्रियम् ।

आमलकी ।

कोल्लाट् वैद्यन् ।

यवनप्रियम् ।

ग) द्रव्यगुणसंग्रहः - वैद्यशास्त्रकोशः ।

घ) ऊर्जप्रदायिनी - आमलकी ।

ङ) हेन्ड्रिक् वान् रीड् - डच् देशीयः ।

मूल्यनिर्णयसूचकः

उचितरीत्या क्रमीकरणम् ।

प्रवर्तनम् - 4

युष्मान् परितः विद्यमानानाम् औषधसस्यानां
वीडियो/ सम्पुटं रचयतु ।

पठनलक्ष्यम्

अस्मान् परितो विद्यमानानाम् औषधसस्यानां प्रत्यक्षपरिज्ञानाय
छात्रान् प्रेरयति ।

अन्तर्जालस्य साहाय्येन अथवा जङ्गमदूरवाण्याः
साहाय्येन वा औषधसस्यानां चित्राणि सम्पाद्य औषधसस्यानां
सम्पुटनिर्माणाय छात्रान् निर्दिशति । तदनु तानि उचितया रीत्या
क्रमीकृत्य प्रदर्शनाय प्रेरयति । उचितानि साहाय्यानि ददाति च ।

प्रवर्तनम् - 5

अधोदत्तान् सम्भाषणांशान् संभाव्य पूरयत ।

पठनलक्ष्यम्

प्रश्नवाचकशब्दानां सम्क् परिज्ञानम्। सम्भाषणतात्पर्योद्पादनम् ।

अध्यापिक पाठभागस्थस्य सम्भाषणांशस्य पूरणाय
निर्दिशति । तदर्थं प्रथमं प्रश्नवाचकशब्दानाम् अनुस्मरणं कर्तव्यम्
। तदनु छात्र - वैद्ययोः सम्भाषणं छात्राः एव प्रथमं सम्भाव्य कुर्वन्तु
। आशयावबोधनार्थम् केषाञ्चन औषधसस्यग्रन्थानां चित्रमपि
प्रदर्शयतु ।

मूल्यनिर्णयसूचकानि

आशयव्यक्तता ।

उचितपूरणम् ।

प्रश्ननिर्माणचातुर्यम् ।

सम्भाषणमातृका -

- छात्रः - भो आचार्य ! नमस्ते ।
- वैद्यः - नमस्ते । किमर्थमागतवान् ?
- छात्रः - अहम् औषधसस्यान्यधिकृत्य ज्ञातुम् आगतोऽस्मि ।
- वैद्यः - पृच्छतु । अहं वदामि ।
- छात्रः - कैरल्याम् इदानीमपि औषधसस्यानां सचित्रविवरणग्रन्थाः विरच्यन्ते वा?
- वैद्यः - आम् । कैरल्याम् इदानीमपि औषधसस्यानां सचित्रविवरणग्रन्थाः विरच्यन्ते ।
- छात्रः - एवं चेत् कस्यचित् ग्रन्थस्य नाम कृपया वदतु ।
- वैद्यः - 'औषधसस्यङ्ङल् ।'
- छात्रः - तस्य कर्ता कः ?
- वैद्यः - डा. एस्, नेशमणि महोदयः भवति अस्य ग्रन्थस्य कर्ता ।
- छात्रः - तस्य ग्रन्थस्य प्रकाशकः कः ?
- वैद्यः - अस्य प्रकाशकः केरलभाषा इन्स्टिट्यूट् भवति ।
- छात्रः - सन्तुष्टोऽस्मि । धन्यवादः ।

अग्रिमपाठसंयोजकं -

प्रवर्तनम्

अनुबन्धः 1 अधिकविस्तरः।

अनुबन्धः 2 ഹെൻഡ്രിക് വാൻറീഡ് (1636 -1691)

ഹെൻഡ്രിക് അബ്രിയാൻ വാൻറീഡ് എന്ന് പൂർണ്ണനാമം. ആംസ്റ്റർഡാമിലെ പ്രഭുകുടുംബത്തിൽ

1636 ൽ ജനനം. 1656 ൽ 20 വയസ്സിൽ ഈസ്റ്റിന്ത്യാകമ്പനിയിൽ സൈനികൻ. 1663 ൽ മലബാറിന്റെ കൗൺസിലറായി നിയമിതനായി. 1670 ൽ മലബാറിന്റെ കമാൻഡർ. 1674 മുതൽ ഹോർത്തൂസ് മലബാറിക്കുസിന്റെ രചനയ്ക്ക് ആരംഭം കുറിച്ചു. 1691 ഡിസംബർ 15 ന് സുറത്തിലേക്കുള്ള യാത്രാമധ്യേ ബോംബേതീരത്ത് കപ്പലിൽ വെച്ച് അന്തരിച്ചു.

ഇട്ടി അച്യുതൻ

ചേർത്തലയിലെ കൊടകരപ്പള്ളി ദേശക്കാരനാണ് ഇട്ടി അച്യുതൻ. ഹോർത്തൂസിന്റെ രചനയിൽ താൻ ഏർപ്പെട്ടു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതിന് സ്വന്തം കൈപ്പട്ടയിൽ തയ്യാറാക്കി 1675 ഏപ്രിൽമാസം 20 ന് സമർപ്പിച്ച സാക്ഷ്യപത്രത്തിൽ, “കരപ്പുറം അഥവാ കൊടകരപ്പള്ളി ദേശക്കാരനും അച്ഛനും മുത്തച്ഛനും മുതുമുത്തച്ഛന്മാരും വൈദ്യന്മാരായിരുന്ന, കൊല്ലാട്ട് എന്ന തറവാട്ടിൽ താമസിക്കുന്ന, അക്രിസ്ത്യാനിയായ ഈഴവജാതിയിൽപ്പെട്ട മലയാളി വൈദ്യനായ ഇട്ടി അച്യുതൻ എന്ന ഞാൻ” - എന്ന് സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ഈ വൈദ്യകുടുംബത്തിന്റെ പരമ്പരയാ പകർന്നുകിട്ടിയ അറിവാണ് ചൊൽകേട്ടപുസ്തകം. പരമ്പരയായി വായ്മൊഴിയായി ചൊല്ലിക്കേട്ട വൈദ്യാനുഭവങ്ങളുടെ സമാഹാരമായിരിക്കാം ചൊൽകേട്ടപുസ്തകം. ഈ പുസ്തകത്തിലെ അറിവുകളാണ് ഇട്ടി അച്യുതൻ വൈദ്യർ ഹോർത്തൂസിലേക്ക് സംഭാവനചെയ്ത വിവരങ്ങളിലേറേയും.

അച്യുദേവിയ

ആഞ്ഞിലി	ഇനത്തിൽ	പെട്ട
സസ്യങ്ങൾ	ഉൾപ്പെടുന്ന	അർത്ഥിക്കേണ്ടിയ
എന്ന സസ്യകുടുംബത്തിലെ	ഒരു	സസ്യത്തിൻ

ശാസ്ത്രലോകം നൽകിയ പേരാണ് അച്യുദേമിയ (Achudemia) . കേരളീയരായ നമുക്ക് അഭിമാനാർഹമാണ് അച്യുദേമിയ എന്ന ഈ ശാസ്ത്രനാമം. നെതർലാൻഡിലെ പ്രശസ്ത സസ്യശാസ്ത്ര ജ്ഞനായ കാൾ ലൂഡ് വിംഗ് വോൺ ബ്ലൂം കണ്ടെത്തിയ സസ്യജനുസ്സിന്, ഹോർത്തൂസ് മലബാറിക്കൂസിന്റെ ഉള്ളടക്കം ഒരുക്കിയ ഇട്ടി അച്യുതന്റെ ബഹുമാനാർത്ഥമാണ് അച്യുദേമിയ എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തത്.

അധികവായനയ്ക്ക്

ഹോർത്തൂസ് മലബാറിക്കൂസ്

കെ.എസ്.മണിലാൽ (ഇംഗ്ലീഷ് മലയാളം പരിഭാഷകൾ)
കേരള യൂണിവേഴ്സിറ്റി - 12 വാല്യങ്ങൾ

ഹോർത്തൂസ് മലബാറിക്കൂസ് -ചരിത്രവും ശാസ്ത്രവും

എൻ.എസ്. അരുൺകുമാർ. കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്
ഹരിതഭൂപടം - കെ.എസ് മണിലാലും ഹോർത്തൂസ്
മലബാറിക്കൂസിന്റെ രണ്ടാം പിറവിയും

ജോസഫ് ആന്റണി, മാതൃഭൂമി ബുക്സ്, കോഴിക്കോട്
ഹോർത്തൂസും ഇട്ടി അച്യുതനും

ചിദംബരൻ എ. എൻ, കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി,
തൃശ്ശൂർ

